

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
ไทยนิวส์	12 ต.ค. 2556	44	15 715	9

น่านอง ชื่อไม้คนล่านนา พระบัญชาให้นำไม้มาทำเครื่องบูชาผีขุนน้ำ

คนล่านนามีความเชื่อมีความเลื่อมใสในพิธีกรรมเกี่ยวกับนา ไร่ นา ภูเขา สะปืออย่างมานานแล้ว จึงทำให้เกิดการมีพิธีกรรมหลากหลาย ในช่วงเวลาต่างๆหรือขึ้นอยู่กับแต่ละพื้นที่ดินจะต่างกัน อย่างวันนี้จะขอนำเรื่องไม้ล่านองมาแปลล่าจอน(ช่อน) อันว่าเรื่องผีขุนน้ำมันพิลึกกึกก็เนื้อหา ยิ่งเป็นคนสมัยปัจจุบัน หากเอ่ยคำว่าผีขุนน้ำ หลายๆคนต้องแปลกใจ ผียูกับน้ำหรือใจ? อ้าวผีทำไมมีน้ำ? ขุนน้ำมีผีด้วยหรือ????

ความแปลกกอกแปลกใจมันต้องมีคนเอามาแก้ไข เอามาพูดให้เกิดความรู้เกี่ยวกับจารีตประเพณีกันเสียบ้าง หาไม้แล้ว ยึดเกาะๆประเพณีงาม อาจต้องสูญสลายไปกับเวลาที่เปลี่ยนแปลงตลอด

กาลแล้ว มรดกทางพระบัญชาปัญญาคณล่านนาจะหลงเหลืออะไรไว้ให้ผู้คนได้ศึกษา

การเลี้ยงผีขุนน้ำเป็นกุศโลบายหรือกลวิธีของผู้คนล่านนา นำพิธีกรรมมาใช้จัดการกับป่าหรือสิ่งแวดลอมในป่าให้เกิดความยั่งยืน ไม่มีคนไปรุกป่า ไม่ทำลายป่าจนเหี้ยนเตียนดังปัจจุบัน เพราะไม่เชื่อว่ามีผีจริง จึงบุกรุกตามอำเภอใจ ใครปลูกตรงไหน ที่ป่าสงวนปลูกกันเป็นพืชเศรษฐกิจค้าขายกันไปที่สุดป่าโล้นเหี้ยนเตียนอย่างเห็นๆ

สมัยก่อนเมื่อเลี้ยงผีขุนน้ำผู้คนจะไม่ไปใกล้สถานที่นั้น คือพื้นที่ป่าเล็กเอ็กหนา ดงใหญ่ ทัพเก็บน้ำไว้หล่อเลี้ยงเมืองให้ชุ่มเย็น น้ำท่าอุดมสมบูรณ์ ผู้คนอยู่เย็นเป็นสุข ถึงเวลาก็ไปเลี้ยงผีขุนน้ำ ดูแลป่าต้นน้ำ รักษาป่า โดยเชื่อว่าผีขุนน้ำจะให้น้ำตลอดเวลา

ที่สำคัญ เครื่องบูชาผีขุนน้ำต้องมีไม้น่านอง นำกิ่งมาตัดแต่งเป็นปลาช่อนหรือภาษาคนล่านนาเรียกว่าปลาล่าจอน เชื่อว่าจะให้น้ำอุดมสมบูรณ์ เพราะไม้นี้จะขึ้นอยู่ต้นน้ำเท่านั้น หากมีต้นไม้นี้จะทำให้มีน้ำไหลตลอดปี จึงเรียกกันว่า "ไม้น่านอง" นอกจากตัวปลาช่อนแล้วยังมีสัตว์น้ำอื่นๆอีกเพื่อเป็นสัตว์ประกอบพิธีกรรม? ให้ผีขุนน้ำปีติยินดีแล้วจะส่งน้ำเลี้ยงผู้คนตลอดปีนั้นๆ

ภาพ ไม้น่านอง ที่ป่าขุนน้ำบ้านโป่ง พิธีกรรมเลี้ยงผีขุนน้ำ ม.แม่โจ้ เชียงใหม่

...นิคม พรหมมาเทพย์...